

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“).	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia/ implementácia práva EÚ
V prípade transpozície/implementácie uveďte zoznam transponovaných/implementovaných predpisov:	
Termín začiatku a ukončenia PPK	11.2.2025 až 19.2.2025
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	25.2.2025 až 17.3.2025
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	10.4.2025 až 16.4.2025
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	30.4.2025

2. Definovanie problému
V rámci súčasného právneho stavu je od 1. júna 2022 plne elektronizovaný proces potvrdzovania dočasnej pracovnej neschopnosti od jej vzniku až po jej ukončenie. Tento proces plne nahradil papierové žiadosti o nemocenské a úrazový príplatok. Ostatné žiadosti o dávky sociálneho poistenia nie sú plne zelektronizované. Poistenec v súčasnosti má možnosť požiadať iba o dávku tehotenské okrem papierovej formy tlačiva aj elektronicky vyplnením elektronického formulára cez portál slovensko.sk. Pri ostatných dávkach musí zaslať naskenovanú lekárom potvrdenú žiadosť cez všeobecný formulár cez portál slovensko.sk, avšak v týchto prípadoch nejde o elektronické podanie v pravom slova zmysle. Keďže v procese nemocenských dávok je vo väčšine žiadostí rozhodujúci vstup lekára, v súčasnosti elektronizácia v pravom slova zmysle nie je možná. Ide napríklad o predpokladaný termín pôrodu, ktorý lekár uvádza pri žiadostiach o dávku tehotenské, materské, alebo o lekárom potvrdenú potrebu osobného a celodenného ošetrovania/starostlivosti. Aktuálne tiež nastáva situácia, že v uvedených prípadoch potvrdzuje lekár ten istý údaj opakovane pre rôzne papierové žiadosti. Dôvodom je aj skutočnosť, že na žiadostiach je potrebné uviesť údaje, ktoré musí vyplniť a potvrdiť aj zamestnávateľ. Zamestnanec musí papierovú žiadosť o nemocenskú dávku najskôr osobne doručiť zamestnávateľovi na potvrdenie. Pri potvrdzovaní údajov zamestnávateľom sa tiež často stáva, že zamestnávateľ za zamestnanca zasiela poštou žiadosť do Sociálnej poisťovne, resp. žiadosť doručuje osobne, čo má za následok zvýšené administratívne výdavky a zaťaženosť zamestnávateľa. Uvedené je spôsobené aj tým, že Sociálna poisťovňa v súčasnosti nemá zabezpečené všetky potrebné integrácie, resp. toky údajov s príslušnými spolupracujúcimi subjektmi, orgánmi a inštitúciami. Návrh zákona sa predkladá z dôvodu naplnenia cieľov Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, konkrétne komponentu 17 – Digitálne Slovensko, Investícia 1 (Lepšie služby pre občanov a podnikateľov) a Reformy 1 (Budovanie eGovernment riešení prioritných životných situácií).
3. Ciele a výsledný stav
Cieľom návrhu zákona je zavedenie zmien, ktoré umožnia zásadnú modernizáciu procesov súvisiacich s poskytovaním dávok sociálneho poistenia a zefektívnenie sprievodných administratívnych úkonov. Jej hlavným cieľom je v čo najväčšej miere dosiahnuť digitalizáciu postupov a procesov, pričom v prípade dávky materské a tehotenské sa navrhuje ich zavedenie ako tzv. proaktívnych dávok. To znamená, že tieto dávky by boli spracovávané a poskytované plne elektronicky, bez potreby podania

žiadosti poistencom. Sociálna poisťovňa by ich poskytovala automaticky na základe údajov, ktoré jej poskytnú relevantné subjekty, ako sú lekári (napríklad očakávaný termín pôrodu) alebo zamestnávateľa (napríklad dátum posledného pracovného dňa a číslo účtu poistenca). Tento prístup by poistencovi umožnil získať dávky jednoduchšie, rýchlejšie, a v prípade proaktívnych dávok bez nutnosti jeho aktívneho zapojenia. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné zabezpečiť prístup Sociálnej poisťovne k potrebným údajom, ktoré evidujú iné subjekty.

Krátky popis najdôležitejších opatrení a zmien vrátane riešení vyplývajúcich z aplikačnej praxe:

- A. Rozšírenie okruhu oprávnených osôb na poskytovanie ošetrovného o manžela/manželku rodiča, ktorý je nevlastným rodičom dieťa.
- B. Oznámenie čísla účtu Sociálnej poisťovni zamestnávateľmi za zamestnancov.
- C. Zamestnávateľ už nebude povinný oznamovať Sociálnej poisťovni spôsob výplaty mzdy pri každom vzniku práceneschopnosti.
- D. Vypustenie povinnosti zamestnávateľa a SZČO oznamovať prerušenie poistenia z dôvodu dočasnej pracovnej neschopnosti.
- E. Zamestnávateľ už nebude musieť papierovo spracovávať a uchovávať údaj o potrebe starostlivosti/ošetrovania.
- F. Ustanovuje sa povinnosť zamestnávateľa oznamovať pracovný úraz a chorobu z povolania elektronicky.
- G. Zavádza sa elektronizácia potvrdenia zamestnávateľa na účely nároku na dávku garančného poistenia.
- H. Poistenec nebude musieť doručovať potvrdenie o potrebe starostlivosti, ošetrovania a tehotenstve zamestnávateľovi a Sociálnej poisťovni. Zároveň nebude musieť poistenec uplatňovať nárok na tehotenské a materské, lebo sa za žiadosť bude považovať zápis ošetrojúceho lekára v elektronickom systéme zdravotníctva (tzv. proaktívne dávky).
- I. Poistenec bude môcť požiadať o ošetrovné, dôchodkové dávky a úrazové dávky elektronicky, pričom nebude musieť kvôli predloženiu žiadosti navštevovať pobočku Sociálnej poisťovne.
- J. Poistenec nebude musieť byť osobne zúčastnený na posúdení zdravotného stavu posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne v prípade, že si posudkový lekár osobnú účasť nevyžiada. Na základe písomnej žiadosti sa však bude môcť zúčastniť osobne na posúdení zdravotného stavu.
- K. Vytvára sa elektronická tehotenská knižka, ktorá bude súčasťou elektronickej zdravotnej knižky a bude slúžiť na evidenciu zdravotných záznamov súvisiacich s tehotenstvom.
- L. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny bude elektronicky overovať osobné a celodenné ošetrovanie chorej blízkej osoby a osobnú a celodennú starostlivosť o blízku osobu fyzickou osobou z registra potrieb starostlivosti v prirodzenom prostredí.

4. Dotknuté subjekty

Zamestnávateľa, SZČO, poistenci (najmä žiadatelia o dávky sociálneho poistenia), Sociálna poisťovňa, dôchodkové správcovské spoločnosti, Národné centrum zdravotníckych informácií, poskytovatelia zdravotníckych služieb, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, uchádzači o zamestnanie.

5. Alternatívne riešenia V prípade, ak by neboli predložené opatrenia v predmetnom návrhu zákona, tak by neboli naplnené záväzky vlády Slovenskej republiky v oblasti sociálneho poistenia tzv. životné situácie vyplývajúce z Plánu obnovy a odolnosti, proces podávania žiadostí by bol administratívne náročný, zdĺhavý a nákladný a pretrvávali by problémy v aplikačnej praxi.	
6. Vykonávacie predpisy Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☒ Áno ☐ Nie Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne: - Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 776/2004 Z. z., ktorým sa vydáva Katalóg zdravotných výkonov - Opatrenie Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 07045/2003 – OAP z 30. decembra 2003, ktorým sa ustanovuje rozsah regulácie cien v oblasti zdravotníctva v znení neskorších predpisov	
7. Transpozícia/implementácia práva EÚ Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ. ☐ Áno ☒ Nie Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:	
8. Preskúmanie účelnosti Vplyvy na poistencov, na Sociálnu poisťovňu a spolupracujúce inštitúcie budú čiastočne posúdené v rámci pravidelne vypracovávaných legislatívnych podnetov od Sociálnej poisťovne najmenej v lehote do 2 rokov, pričom posudzovaný bude počet proaktívnych/elektronických žiadostí o dávky sociálneho poistenia.	

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne

Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☒ Áno	☐ Nie
Sociálne vplyvy	☒ Pozitívne	☐ Žiadne ☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne ☐ Negatívne
Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	☐ Áno	☐ Nie
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☒ Pozitívne	☐ Žiadne ☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho	☒ Pozitívne	☐ Žiadne ☐ Negatívne
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☒ Pozitívne	☐ Žiadne ☒ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☒ Pozitívne	☐ Žiadne ☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☒ Pozitívne	☐ Žiadne ☐ Negatívne

10. Poznámky Vplyvy jednotlivých opatrení sú podrobnejšie popísané v príslušných analýzach posúdených vplyvov.
11. Kontakt na spracovateľa Ing. Patrícia Vávra, riaditeľka odboru analýz, sekcia sociálneho poistenia a dôchodkového sporenia – patricia.vavra@employment.gov.sk , 02 / 2046 1909.
12. Zdroje Štatistické údaje zo Sociálnej poisťovne na agregovanej a neagregovanej úrovni a makroekonomická prognóza Inštitútu finančnej politiky zo septembra 2024.
13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 016/2025 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)
☐ Súhlasné ☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie ☒ Nesúhlasné
Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:
K vplyvom na podnikateľské prostredie Komisia žiada predkladateľa o úpravu a doplnenie Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia a Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.
<u>Odôvodnenie:</u> Komisia navrhuje pri reguláciách č. 2 až 6 (vrátane) určiť počet dotknutých subjektov ako počet zamestnancov vrátane dohodárov, počet práceneschopností alebo celkový počet prerušení dočasnej PN analogicky ako predkladateľ uvažoval s počtami úkonov napr. pri reguláciách č. 8 a 9. Frekvenciu plnenia povinnosti v časti admin. nákladov Komisia navrhuje upraviť na ročnú. Uvedená úprava zabezpečí presnejší výpočet vplyvov navrhovaných zmien na dotknuté subjekty. Pri opise regulácií č. 7 až 9 v časti 3.1.3 v analýze je potrebné upraviť textáciu vzhľadom na to, že predkladateľ označil tieto regulácie ako znižujúce náklady. Ďalej je potrebné upraviť názov regulácie č. 10, z ktorého bude explicitne zrejmé, že dôjde k vzniku nákladu DSS a zároveň doplniť dôvod zvolenej „týždennej“ frekvencie plnenia povinnosti pri regulácii č. 10 a 12. K reguláciám č. 13 až 16 je potrebné doplniť zdroj počtu dotknutých subjektov a zároveň upraviť v Kalkulačke nákladov frekvenciu plnenia povinnosti, ak ide o jednorazový náklad na možnosť „jednorazovo“ namiesto 1x ročne. K reguláciám č. 17 až 20 je potrebné doplniť zdroje počtu dotknutých subjektov.
MPSVR SR: Akceptované.

Komisia žiada predkladateľa doplniť Kalkulačku nákladov podnikateľského prostredia a Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie.

Odôvodnenie: Do analýzy je potrebné doplniť všetky regulácie, ktoré vyplývajú z navrhovaného znenia s vplyvom na podnikateľské prostredie. Konkrétne je potrebné doplniť: § 117 ods. 1 – povinnosť zamestnávateľa a SZČO nahlásiť číslo účtu do Sociálnej poisťovne – nový zamestnanec. § 231 ods. 1 písm. c) zánik povinnosti zamestnávateľa oznamovať číslo účtu zamestnanca pri prvej dočasnej PN. § 233 ods. 2 písm. e) vypustenie povinnosti lekára potvrdzovať na tlačive očakávaný deň pôrodu a deň skončenia tehotenstva.

MPSVR SR: Akceptované.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Podľa doložky vybraných vplyvov predmetný návrh zákona bude mať negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú čiastočne rozpočtovo zabezpečené a negatívne vplyvy na limit verejných výdavkov vo výške rozpočtovo nezabezpečených výdavkov.

Negatívny vplyv na rozpočet Sociálnej poisťovne a rozpočet Národného centra zdravotníckych informácií (kapitola MZ SR) je v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy kvantifikovaný spolu v sume 6 712 254 eur na rok 2025, v sume 4 507 359 eur na rok 2026, v sume 183 087 eur na rok 2027 a v sume 185 347 eur na rok 2028. Návrh zákona má vplyv na úpravu informačných systémov Sociálnej poisťovne, čo vyplýva zo základného účelu návrhu zákona, ktorým je zavedenie proaktívnej procedúry a elektronických žiadostí o vybrané dávky sociálneho poistenia, rozšírenie možnosti elektronickej komunikácie a vypustenie niektorých povinností u zamestnávateľov a SZČO. V prípade Národného centra zdravotníckych informácií ide o úpravu informačných systémov z dôvodu zavedenia elektronických nemocenských dávok. Navrhuje sa tiež rozšíriť okruh osôb, ktoré môže poistenc osobne a celodenne ošetrovať, t. j. nárok na ošetrovne môže vzniknúť aj poistencovi, ktorý ošetruje svojho nevlastného rodiča. Dopad predstavuje pri predpokladanom počte 5 až 10 osôb mesačne a priemernej dávke 215 eur v roku 2026 sumu 13 262 eur, priemernej dávke 226 eur v roku 2027 vplyv 28 697 eur a dávke 237 eur v roku 2028 dopad v objeme 30 957 eur.

Vplyvy návrhu zákona na rozpočet verejnej správy sú čiastočne kryté z Plánu obnovy a odolnosti, a to v roku 2025 v plnej výške, t. j. v sume 6 712 254 eur a v roku 2026 v sume 1 894 330 eur. Nekrytý vplyv sa predpokladá na rok 2026 v sume 2 613 029 eur, na rok 2027 v sume 183 087 eur a na rok 2028 v sume 185 347 eur, pričom MPSVR SR odporúča negatívny vplyv na rozpočet Sociálnej poisťovne a rozpočet Národného centra zdravotníckych informácií zapracovať do návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2026 a do rozpočtového výhľadu na ďalšie roky.

S materiálom, z ktorého vyplýva nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy, nie je možné súhlasiť. V tejto súvislosti Komisia poukazuje na skutočnosť, že uznesením NR SR č. 699 z 3. decembra 2024 bol schválený celkový limit verejných výdavkov na roky 2025 až 2027, ktorý nie je možné prekročiť.

V súvislosti s vyššie uvedeným Komisia žiada do analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy doplniť relevantný návrh na úhradu zvýšených výdavkov tak, že všetky negatívne vplyvy na výdavky rozpočtu verejnej správy vyplývajúce z návrhu zákona budú zabezpečené v rámci schválených výdavkov Sociálnej poisťovne a schválených limitov výdavkov kapitoly MZ SR na príslušné rozpočtové roky bez negatívneho vplyvu na rozpočet verejnej správy a na limit verejných výdavkov.

MPSVR SR: Neakceptované. Návrh krytia nekrytých výdavkov Sociálnej poisťovne a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky navrhujeme riešiť v rámci prípravy Návrhu rozpočtu verejnej správy na rok 2026 a rozpočtového výhľadu na ďalšie roky. Zároveň podotýkame, že aktuálne nacenenie jednotlivých požiadaviek podľa Plánu obnovy a odolnosti je vyššie ako cenové očakávania pri tvorbe rozpočtu Plánu obnovy a odolnosti a výdavky refundované z Plánu obnovy a odolnosti nezahŕňajú zvýšenie DPH o 3 % od 01. 01. 2025.

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy Komisia žiada preklasifikovať výdavky súvisiace s úpravou informačných systémov Sociálnej poisťovne z bežných na kapitálové. Keďže sú celkové náklady na úpravu informačných systémov Sociálnej poisťovne v sume nad 10 mil. eur, Komisia žiada vypracovať štúdiu uskutočniteľnosti a odhad nákladov na úpravu informačných systémov kvantifikovať podľa štandardnej metodiky MIRRI SR. Súčasne Komisia žiada doplniť do doložky vybraných vplyvov, že ak odhad nákladov na úpravu informačných systémov Sociálnej poisťovne presiahne 10 mil. eur s DPH, Sociálna poisťovňa štúdiu uskutočniteľnosti zverejní a požiada MF SR o hodnotenie.

MPSVR SR: Neakceptované z nasledovných dôvodov:

- *V súčasnosti je navrhnuté zaradenie výdavkov tak, aby korešpondovalo aj so Zmluvou o poskytnutí prostriedkov mechanizmu Plánu obnovy a odolnosti uzatvorenou medzi Sociálnou poisťovňou a Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, pričom Sociálna poisťovňa plánuje po dohode s Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky preklasifikovať výdavky z tzv. „OPEX“ aj na „CAPEX“. Zaradenie bude riešené pri každej jednej požiadavke individuálne s ohľadom na charakter dodávky.*
- *Sociálna poisťovňa bude na základe návrhu zákona realizovať úpravy svojich informačných systémov prostredníctvom desiatok zmenových požiadaviek v prevádzke vzhľadom k tomu, že zmeny budú riešené vo viac ako desiatich prevádzkovaných informačných systémoch, pričom zmeny budú realizované v rôznych časových obdobiach tak, aby boli splnené lehoty definované návrhom zákona. Výdavky budú klasifikované podľa charakteru jednotlivých dodávok ako bežné výdavky alebo kapitálové výdavky. Sociálna poisťovňa uplatní postupy v súlade s vyhláškou č. 401/2023 Z. z. o riadení projektov a zmenových požiadaviek v prevádzke informačných technológií verejnej správy. Časť výdavkov uvedených v doložke vybraných vplyvov je refundovaných z Plánu obnovy a odolnosti, pričom Sociálna poisťovňa dodržiava postupy definované v rámci tohto programu a postupuje v súlade s definovanými právnymi normami a uzatvorenou zmluvou medzi Sociálnou poisťovňou a Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky. Dovoľme si upozorniť, že nejde o jednu ucelenú agendu, ale viac agend, v ktorých je potrebné implementovať zmeny rôzneho charakteru. Nejde teda o jeden projekt a charakter zmien z hľadiska obsahu nie je totožný.*

V analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy nie je potrebné uvádzať tabuľku č. 4/A3, ktorá je súčtovou tabuľkou tabuliek č. 4/A1 a č. 4/A2. Túto funkciu plní tabuľka č. 1/A. Obdobne to platí aj pre tabuľku č. 4/B3. V prípade opätovného deklarovania negatívneho vplyvu návrhu zákona na limit verejných výdavkov bude potrebné tabuľky č. 4/B1 a č. 4/B2 prepracovať tak, aby súčet súm v nich uvádzaných korešpondoval s tabuľkou č. 1/B. Pri každej tabuľke č. 4 Komisia žiada uviesť subjekt verejnej správy, ktorého sa uvádzaný vplyv na výdavky týka.

MPSVR SR: Akceptované.

K vplyvom na informatizáciu spoločnosti

Komisia súhlasí, že predmetný návrh zákona má vplyv na informatizáciu spoločnosti. V bode 6.1. je však nutné uvádzať iba koncové elektronické služby a nie informačné systémy. Uvedené je mylné uvedené v analýze vplyvov na informatizáciu spoločnosti za NCZI.

MPSVR SR: Neakceptované. NCZI nie je na teraz známe technické riešenie od dodávateľ'a, čiže nie je možné analýzu vplyvov na informatizáciu spoločnosti upraviť.

K vplyvom na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Predkladaným návrhom zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony sa okrem iného sleduje rozšírenie okruhu oprávnených osôb na poskytovanie ošetrovného (ošetrovacieho príspevku). Z pohľadu posudzovania vplyvov na manželstvo, rodičovstvo a rodinu ide o vplyv, ktorý môže byť

pozitívny aj negatívny. Hlavné výhody spočívajú v posilnení rodinných väzieb a rozložení starostlivosti medzi viacero ľudí.

1. Podpora rodinných vzťahov. Umožnenie širšiemu okruhu blízkych osôb postarať sa o chorého člena rodiny posilňuje vzájomné vzťahy a podporuje solidaritu medzi generáciami. Ak sa partneri vzájomne podporujú pri starostlivosti o chorého člena rodiny, môže to posilniť ich vzťah a prehĺbiť vzájomnú dôveru. Spoločné zvládanie náročných situácií môže prispieť k stabilite manželstva.

2. Rovnomernejšie rozdelenie starostlivosti. Rozšírenie oprávnených osôb môže pomôcť odbremeniť najmä matky, ktoré často nesú hlavnú zodpovednosť za starostlivosť o choré deti, či starých rodičov. Ak sa o chorého stará nevlastné dieťa alebo nevesta/zat', biologický rodič môže mať viac času a energie na výchovu detí. Uvedené umožňuje lepšie zosúladiť pracovné a rodinné povinnosti.

3. Flexibilita v rodinných rozhodnutiach.

4. Zníženie finančného stresu. Možnosť poberať ošetrovné širším okruhom osôb znamená, že rodina neprichádza o príjem jedného člena rodiny, ak je potrebné sa starať o chorého dlhodobo.

5. Nevýhodou môže byť emocionálna, finančná záťaž a zmena rodinnej dynamiky, ktorá môže ovplyvniť kvalitu partnerských vzťahov a rodičovských povinností. Dlhodobá starostlivosť môže spôsobiť emocionálne vyhorenie a znížiť kvalitu rodičovských vzťahov. Ak jeden z partnerov trávi príliš veľa času starostlivosťou o chorého nevlastného rodiča, môže to viesť k zanedbávaniu vlastného manžela/manželky.

Celkovo je možné tvrdiť, že úprava má pozitívny vplyv na rodinný život a zlepšenie rovnováhy medzi prácou a súkromím. Komisia odporúča predkladateľovi, aby v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov doplnil v závere predkladacej správy text, že predkladaný materiál má vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, pretože predložený materiál môže mať pozitívny aj negatívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Komisia navrhuje predkladateľovi, aby vyčíslil, prípadne určil aký počet rodín bude návrhom zákona dotknutý, a tiež identifikoval v doložke vybraných vplyvov v bode 9. pozitívne a negatívne vplyvy na manželstvo rodičovstvo a rodinu a vypracoval príslušnú analýzu vplyvov na manželstvo rodičovstvo a rodinu, ktorá je povinnou súčasťou predkladaného materiálu. Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu Komisia odporúča zhodnotiť najmä v bodoch 8.1.5, 8.2.2, 8.2.4, 8.2.6, 8.5.1 a 8.7.1.

MPSVR SR: Neakceptované. Vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu je marginálny.

K vplyvom na služby verejnej správy

Komisia súhlasí s vyznačením pozitívneho vplyvu na služby verejnej správy na občana a s vyznačením negatívneho vplyvu na procesy služieb vo verejnej správe v doložke vybraných vplyvov.

Predkladateľovi však Komisia navrhuje, aby v doložke vybraných vplyvov vyznačil k negatívne vplyvu na procesy služieb vo verejnej správe aj vplyv pozitívny.

Odôvodnenie: Zánik doterajších povinností pre orgán verejnej správy predpokladá pozitívny vplyv na procesy služieb vo verejnej správe.

MPSVR SR: Akceptované.

Predkladateľovi rovnako Komisia navrhuje, aby v bode 7.2.1 - Zníženie nepriamych finančných nákladov a v bode 7.2.2. - Zníženie času vybavenia požiadavky v Analýze vplyvov na služby verejnej správy pre občana uvedené náklady aj vyčíslil.

MPSVR SR: Neakceptované z dôvodu absencie relevantných dát a jednotnej metodiky pre výpočet nákladov na služby verejnej správy pre občana.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. 16_2/2025 (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☒ Súhlasné s návrhom na ☐ Nesúhlasné
dopracovanie

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

K vplyvom na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Komisia konštatuje, že navrhované opatrenia majú pozitívny, priamy aj nepriamy vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Navrhované opatrenia zjednodušujú prístup k sociálnym dávкам, podporujú digitalizáciu komunikácie medzi poistencom, zamestnávateľom a inštitúciami, čím prispievajú k právnej istote a efektívnosti pri riešení životných situácií týkajúcich sa rodičovstva a osobnej starostlivosti o blízke osoby.

Vecné zdôvodnenie vplyvu na manželstvo, rodičovstvo a rodinu:

1. Zjednodušenie prístupu k dávkam – zavedenie proaktívnych dávok znamená, že žiadateľ nebude musieť o dávku osobitne žiadať, dávka mu bude priznaná automatizovane na základe údajov v informačných systémoch. Toto znižuje administratívnu záťaž tehotných žien a mladých rodín a zvyšuje dostupnosť sociálnej ochrany rodín (mladých rodín).
2. Zvýšenie právnej istoty a komfortu počas tehotenstva a rodičovstva – automatické priznávanie dávok eliminuje riziko nevedomého opomenutia zo strany budúcej matky a tým znižuje stres a zvyšuje sociálnu istotu počas citlivého obdobia.
3. Zlepšenie funkčnosti štátu voči rodinám – tento návrh zefektívňuje štátnu službu voči rodičom a prispieva k dôvere v inštitúcie. Umožňuje lepšiu koordináciu medzi zdravotníckym a sociálnym systémom v prospech rodičov. Samotné zlepšenie sociálneho prostredia v období tehotenstva a narodenia dieťaťa môže mať stabilizačný účinok na rodinné vzťahy.

Rozšírenie okruhu oprávnených osôb pri ošetrovnom na manžela/manželku rodiča, ktorý je nevlastným rodičom dieťaťa:

1. Ide o explicitné rozšírenie práv v oblasti rodinnej solidarity.
2. Podporuje súdržnosť neúplných a rekonštruovaných rodín. Priznáva starostlivosť aj nevlastnému rodičovi, čím reaguje na reálnu demografickú štruktúru rodín.

Oznámenie čísla účtu zamestnávateľom za zamestnanca/možnosť elektronického podania žiadosti o dávky/elektronická tehotenská knižka/elektronické overovanie ošetrovania chorých:

1. Akýkoľvek vplyv debyrokratizácie, zjednodušenie procesov, zjednodušenie prístupu k dávkam môže znamenať zvýšenú starostlivosť o člena rodiny (rodinu), osobitne v prípade akútnej potreby starostlivosti o choré dieťa.
2. Digitalizácia procesov a zavedenie tzv. proaktívnych dávok pri materskom a tehotenskom má priame a vecné vplyvy na rodičovstvo a rodinu (napr. matka dieťaťa nemusí vybavovať „vec“ na úrade, ale svoju energiu a čas venuje starostlivosti o dieťa).

Priamy vplyv na rodinu, manželstvo a rodičovstvo:

1. Odbúravajú administratívne zaťaženie, skracujú dobu spracovania žiadosti a znižujú riziko nesprávneho alebo oneskoreného poskytnutia dávok, čo má priamy pozitívny dopad na životnú situáciu rodín v čase sociálneho znevýhodnenia alebo zvýšenej starostlivosti.
2. Zefektívnením prístupu k dávkam sa posilňuje finančná stabilita rodín (nenastáva finančný stres z dôvodu výpadkov príjmov), najmä počas tehotenstva, starostlivosti o novorodenca alebo pri potrebe ošetrovania blízkych.
3. Skracujú potrebný čas na vybavenie nárokov a zlepšujú prístup k dávkam v čase a v situáciách vyžadujúcich osobnú starostlivosť o dieťa alebo inú blízku osobu. T. j. opatrenia vedú k lepšiemu zosúladieniu pracovných povinností s rodičovskými a opatrovateľskými úlohami.
4. Prispievajú k rovnováhe medzi prácou a rodinným životom.
5. Zjednodušenie administratívnych úkonov odstraňuje neistotu a stres rodičov (opatrovateľov) v čase ich reálnej potreby.
6. Predstavujú podporu manželstva a rodičovstva v súlade s čl. 41 Ústavy SR.

Návrh má zreteľný a preukázateľný pozitívny vplyv na rodičovstvo a rodinu, preto je plne opodstatnené, aby bol tento vplyv uvedený v doložke vplyvov. Komisia odporúča predkladateľovi, aby

v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov doplnil v závere predkladacej správy text, že predkladaný materiál má vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

MPSVR SR: Čiastočne akceptované v časti rozšírenia okruhu oprávnených osôb pri ošetrovnom na manžela/manželku rodiča, ktorý je nevlastným rodičom dieťaťa. Zvyšné vplyvy považuje predkladateľ návrhu zákona za vplyvy na služby verejnej správy na občana.

Ku goldplatingu (všeobecne)

Komisia upozorňuje, že tabuľka zhody, ktorej náležitosti sú upravené v prílohe č. 3 k Legislatívnym pravidlám vlády SR, má obsahovať aj stĺpce 9 a 10, ktoré slúžia k identifikácii goldplatingu a v predloženej tabuľke zhody absentujú. Tabuľku zhody Komisia žiada doplniť o tieto stĺpce.

Komisia si dovoľuje upozorniť, že v stĺpci 9 tabuľky zhody sa uvedie vždy jedna z poznámok identifikácie goldplatingu a jeho charakteristiky. V prípade, že transponované ustanovenie predstavuje goldplating, je potrebné posúdiť nielen či dochádza ku goldplatingu, ale aj o akú kategóriu goldplatingu ide, a to podľa prílohy č. 3 k Legislatívnym pravidlám vlády SR. Stĺpec 9 môže byť vyplnený napr.: „GP – A písm. a) („rozšírenie na iné subjekty“)“, čo znamená, že goldplating je identifikovaný a ide o kategóriu „rozšírenie na iné subjekty“, kedy sa rozšíril rozsah pôsobnosti smernice na subjekty nad rámec minimálnych požiadaviek smernice. Zároveň sa v stĺpci 10 uvedie oblasť, na ktorú má goldplating vplyv podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, alebo iná oblasť, na ktorú má goldplating vplyv, pričom ako prvá oblasť sa vždy uvedie oblasť s vplyvom na podnikateľské prostredie, ak je takýto vplyv identifikovaný.

V prípade identifikácie goldplatingu (teda vyplnenia stĺpcov 9 a 10), sa pod tabuľkou zhody uvedie „Vyjadrenie k opodstatnenosti goldplatingu a jeho odôvodnenie“ a to podľa prílohy č. 3 k Legislatívnym pravidlám vlády SR a v zmysle Legislatívnych pravidiel vlády SR sa vyplní aj doložka vybraných vplyvov.

V prípade, že transponované ustanovenie nepredstavuje goldplating, v stĺpci 9 sa uvedie poznámka: „GP – N“, čo znamená, že goldplating nie je identifikovaný a stĺpec 10 sa nevyplní.

MPSVR SR: Akceptované.